

Curierul

Anul XI Nr. 193-194

Reg. publ. Trib. Neamț Nr. 5/939
Autorizat de Ministerul de Interne
cu Nr. 247/939.

Tiraj 1300 exemplare

Abonamentul 100 lei lunar
Autoritățile 200 lei lunar

Redacția și ad-ția atr. Șt. cel. Marc, 4

Directori: Prof. A. A. Rotundu și C. Turcu

ZIAR SĂPTĂMÂNAL — CULTURAL ȘI INFORMATIV.

Aristide Popovici,

un om despre care vorbesc faptele

Sâmbătă, 21 Octombrie, 1939, în luat calea veșniciei Aristide Popovici, care a fost, aproape 40 ani, administratorul Moșiei Regale Broșteni, sub Regii Carol I și Ferdinand I.

La înmormântarea lui, în ziua de Marți, 24 Octombrie, D-l Leon Mrejeriu, care a trăit anii tinereții în Crucea, pe Moșia Regală Broșteni, și care l-a cunoscut în deaproape, a caracterizat, mișcător, sufletul și viața acestui om, rar, care, în tăcere, a desfășurat o activitate binefacătoare pe Valea Bistriței de sus.

Au impresionat, maicuseamă, zecile de țărani, din Chiril, Cojoci, Crucea și Broșteni, veniți de la peste 100 kilometri, să petreacă la locașul de veci pe Aristide Popovici, care le-a fost, nu numai un iubit și neuitat conducător, dar le-a fost un părinte, cu adevărat.

Dăm, în întregime, cuvântarea d-lui Mrejeriu:

„Groasănică și sguuitoare este clipa despărțirii, pe totdeauna, de tot ce ai cunoscut, de tot ce ți-a fost drag și de tot ce ai trăit: de casa și de gospodăria ta în care se oglindește sufletul tău propriu, de tovarășa nedespărțită a vieții tale, de copiii tăi iubiți, în care trăiești însuși, de rude și de prieteni, cu cari ai împărțit, adesea, bucurii și amarăciuni, de locurile pe care le-ai colindat și care au lăsat mișcătoare icoane în sufletul tău, după cum și ceva din duhul tău s'a imbibat, tainic, în tot ce te inconjoară.

Ai o fermecătoare bucurie: când îmugurește codrul, când înverzește câmpul, când flori felurite împeștritează cuprinsurile, prefăcându-le în covoare măestre, făcute de însăși mâna Creatorului, când murmurul de isvoare se armonizează cu freamătul codrului și cu cântecul paserilor, când munca harnică răstoarnă gheața și aruncă samânța roditoare, ori mâna vânjoasă și sprintenă, dela munte, doborâșă copacii, scurgându-i, cu îndămnare, pe undă apei — involburate ori dămoale, ca adâncurile sufletului omeneș, ca să ridice apei din ei cetății de cultură, de artă, de biruință în toate ramurile de muncă omenească, când rodurile pământului sunt în parguit, când frunzele vestește, care cad, stărnesc, tainic, gândurile și melancolia sfârșitului. Dar vesteștea cuprinsurilor este o odihnă, care reinviază, cu noi și proaspete puteri, în primăvară, pe când vesteștea omului reinvie, doar, când și cum glăsuște scriptura.

Icoana locurilor tale scumpe, icoana sbrudalnică a copilăriei nevinevate, icoana celor dragi, icoana vieții tale întregi, și, într'un cuprins total, icoana fărâșelor tale, mândra ca din povești, cât e de greu, înfiorător de greu, să le prăsești, pe totdeauna, și să apuci drumul spre locuri necunoscute, de unde nici

Anuarul Eparhiei Hușilor pe 1938

sau despre un Episcop bun gospodar și opera sa

De curând a ieșit de sub tipar o carte care sintetizează, în cele 370 pagini ale ei, opera înfăptuită de P. S. Episcopul Nifon Criveanu, în cei 5 ani de păstorie, în eparhia Hușilor.

Cartea este un anuar alcătuit pentru timpul 11 Martie 1934-1939 și cuprinde trei părți distincte și deopotrivă de interesante, prefăcute cu un Cuvânt înainte al Vlădicăil.

Partea I este oficială. Aflăm din ea știri despre organizarea bisericii ortodoxe și despre mitropoliile și episcopiiile din Țară. O scurtă dare de seamă ne arată starea unui interesant muzeu și a unei biblioteci din palatul episcopal, a azilului de bătrâni și a cantinelor școlare. Mai departe, în 170 de pagini, urmează, în scurte descrieri, mănăstirile, schiturile și bisericile din eparhie — în total 454. Se arată, pentru fiecare parohie, numărul familiilor, al sufletelor, hramul bisericii, anul zidirii, datele mai importante, inscripții, numele preoților, valoarea reparațiilor și, ceea ce-i foarte interesant, se arată numele intelectualilor ridicați din cuprinsul parohiilor. Avem ocazia să aflăm, astfel, locul natal al atâtor oameni de mare prestigiu: miniștri, ofițeri superiori, profesori universitari și de liceu, scriitori, poeți etc...

În scurt eparhia are 294 parohii, 454 biserici și 7 mănăstiri. Sunt 329 preoți, 115 având case parohiale. Mănăstirile au primit danii în valoare de 1.089.682 lei, cantinele 727.538 lei, azilul 708.183 lei, parohiile 14.544.869 lei, iar Sf. Episcopie a dat în 1938 o jutoare, în natură, de 1.539.253 lei.

Partea II cuprinde studiul cu privire la: Cunoașterea trecutului eparhiei Hușilor de pr. Anton I. Popescu, m-rea Dobrovăț de pr. Gh. Mihoci, schitul Rafală de ierom. Va-

P. S. EPISCOPUL NIFON CRIVEANU

lerlan Marcu, și m-rea Adam. Partea III — „eparhia în vremea noastră” — cuprinde, în scurte dări de seamă, realizările P. S. Episcopului Nifon în cei 5 ani de păstorie.

Ni-i peste puțină să arătăm aici uimitoarele realizări din acești 5 ani, în care eparhia a cheltuit 8.697.705 lei pentru clădiri, reparații, misionarism, cultură, filantropie etc., pro-

gresând pe toate tărâmurile de activitate sub priceputa și deștinca gospodărie a P. S. Episcopului Nifon.

Din cuvântul biografic, publicat la urma cărții de părințele Anton I. Popescu — cel care s'a ostenit cu alcătuirea acestui frumos și interesant anuar — aflăm că P. S. Episcopul Nifon este fiul învățătorului Ilie Criveanu din Slătioara - Romanai.

P. S. Sa a terminat seminarul în 1910 — fiind născut în 1889 — la Universitatea a terminat-o în 1916. A fost preot în București până ce a plecat la Paris, pentru desăvârșirea studiilor (1924/26). În 1926 a fost numit director al seminarului Nifon, iar în 1927 s'a călugărit. În 1928 a fost chemat la Episcopia Olteniei iar în 1929 a ajuns arhieru.

La 11 Martie 1934 a fost chemat în fruntea eparhiei Hușilor, pe care o păstorește și azi cu răvnă, pricepere și devotament.

Dar, Eparhia Hușilor este mult prea mică pentru energia și priceperea acestui bun și harnic gospodar, care este P. S. Episcopul Nifon Criveanu...

Constantin Turcu

Familia și copilul în satul Holda (Neamț)

Frumoasa și interesanta revistă „Sociologie Românească” anul IV, nr. 4-6, apărută de curând, printre alte multe studii asupra problemelor de sociologie românească, ne aduce un articol cu titlul de mai sus, izvort din cercetările echipierelor deia școlile de comandante pentru Serviciu Social, care au lucrat astă vară, la două serii, la Broșteni (Neamț).

Capitolele studiului sunt: așezarea satului Holda — pământ, ape; flora — plante folioase de populație; clima; așezarea gospodăriilor; condițiile de trai și evoluția satului; generația tânără; numărul populației; maternitate și prima copilărie; credințe în legătură cu sarcina; nașterea și asistența la naștere; credințe și practice în legătură cu nașterea; botezul; perioada după naștere; devotarea copilului până la 3 ani; primele noțiuni de religie etc...

Statisticile, grafice, diagrame și fotografiile, ilustrează acest interesant studiu, care ar trebui republicat într-o revistă, ca *Apostolul*, spre a fi cunoscut de câți mai mulți cititori nemțești.

Desființarea școlii de cântăreți din Piatra-Neamț

Potrivit hotărârii ultimei adunări eparhiale a Moldovei, școala de cântăreți bisericești din Piatra-Neamț a fost lichidată.

Elevii din clasa III au dat anul acesta și examen de clasa IV-a, terminând astfel școala.

Pe viitor, singura școală de cântăreți bisericești din eparhia Moldovei va funcționa numai în incinta mănăstirii Neamț.

Cazul mănăstirii Pângărați

Încă o rulină de istorie și artă sub ochii noștri nesimțitori

(Conferința d-lui profesor N. Iorga la radio — 29 Sept. 1939)

Într-o conferință trecută, am căutat să arăt, în cercul atât de larg pe care-l alcătuiesc bunii mei ascultători, starea în care se găsește, la capătul unei lunguste văi românești, citoria fraților Buzești, în care se pot vedea chipurile contemporane ale acestor luptători pentru țară și pentru creștinătate și al aceluia care a stat în fruntea lor ca Domn, Mihai Viteazul, înconjurat pe acele ziduri de întregă sa familie.

S'a putut vedea cât de total uitată și de grosolan pângărită a rămas acea biserică de mănăstire, asupra căreia, măcar după această vădire publică, se va fi îndreptat atenția aceluia care a pe la sepește Comisiei Monumentelor Istorice: mijloacele și materialele necesare pentru a ridica din adânc apei și pă-

răsiere această biserică, înaltele cărora pot să învie scenele cele mai înălțătoare eroice ale trecutului nostru.

Intors acum dintr-o călătorie fugărită pe acea vale a Bistriței, care înseamnă unul din cele mai strălucite triumfuri de natură și cea mai potrivită înfățișare de vlață omenească, nobilă și curată, sunt adus a spune, chiar silit ca o datorie față de această societate care ar putea face mult mai mult cu mijloacele ei admirabile decât îngăduie o rea potrivire a lucrurilor, care a ajuns la noi o adevărată tradiție, un alt caz, care se poate pune alături cu acela pe care vi l-am adus înaltele.

În lăturul de drumul cel mare al Bistriței, care te calea, o în-sufletește și ți dă podoba el nămărginită, o cărare printr'un set în care buna grijă moldo-

venească din centru scade necontent până în marginea de-o decadență săracă și neglijată fără perche, așa cum volu căuta să învederez îndată, se deschide un greu urcuș pietros către o mănăstire a cărei întreagă alcătuire arată că nu este vorba de un lăcaș de închinare pe care citorul să-l fi apărut prin ziduri înalte împotriva primejdiilor dușmane, ci de-o adevărată cetate puternică la care s'a adăus, pentru nevoia apărătorilor ce s'ar fi așezat acolo, și locul rugăciunilor către Dumnezeu pentru izbândă.

Acolo era odată un sat al lui Pancrațiu sau Pangrație, cum se zice după grecește, care în formă ungurească era Pângrafi, Pongraz, iar în cea românească vocalizată Pângărați, fără nici un amestec al unei idei de pângărire, care nu și-ar avea locul în ce privește vechea citorie, ci se potrivește numai pentru starea de lucruri de astăzi, care este într-adevăr o pângărire, o neglijență, de pe urma căreia a venit ruina și sălbătăcirea lucrurilor materiale, ca și a unei adăni igno-

ranțe la momentul minții, Acolo Alexandru Lăpușeanu, om cu fire îndoită și complicată, în care porniri crude, venind din însăși boala ochilor, la care s'a adăus acela a etele-rului, se uniau cu avânturi de credință și cu puțința de jertfă pentru religie și pentru artă, nu fără, din când în când, și mărturisiri dulcose ale unui suflet care înțelegea iubirea, măcar pentru cel cari erau mai aproape de dânsul, ca Doamna Ruxandra, fata lui Petru Rareș, a hotărât să-și veșnicească numele și altfel decât în marea mănăstire Slatina, menită pentru primirea oaselor sale, a doua zi dnpi ceasul unei curățiri sufleteste de agonie, și acelea ale unei familii pe care, cu toată iubirea ce i-a purtat, va fi în-splământat-o mai mult decât odată prin accesele mâneli sale vărsătoare de sânge.

Biserica dublă, cu două rânduri, din care cel de jos era numai un modest patacșii, pe când roșul de căptenie al slujbei se făcea în partea superioară, n'are nimic din podoba (Continuare în pagina II-a)

(Continuare în pagina II-a)

1) Mo. „Glasul Românesc” XXXV, 217.

(Continuare din pag. 1-a)
nu se mai întoarce...

Părăsești tot și toți te părăsesc...

Rămâne, totuși, și se afirmă, cu putere nebiruită, sufletul tău, care răsuflă din fapta văzută și simțită.

Sufletul lui *Aristide Popovici* va trăi în *Bereștii-Covurluiului*, locul răzeșesc al nașterii sale, care, ca un fir tradițional, poartă, din adâncurile istoriei, țesătura vieții lui de mândrie demnă, activă și tăcută, de ridicare, prin vrednicie și prin merite reale, și nu prin trâmbitare, falsitate și cerșetorie miloagă, va trăi în *Zorlenii-Tutovei*, unde a lucrat harnic, corect și cuminte, ca totdeauna, și s'a impus pentru posturi de încredere și de nădejde în viitor. Dar va trăi, mai ales, pe *Valea Bistriței de sus*, la Chiril, Cojoci, Crucea, Holda, Broșteni și Cotrăgași, unde, ca administrator al Moșiei Marilor, Regi Carol I și Ferdinand I, vreme de aproape 40 ani, a săvârșit o muncă și a îndeplinit un rol, care se confundă cu progresul regiunii.

O mărturie duioasă, sguđuitor de mișcătoare, o arată dragostea și recunoștința oamenilor de acolo, înalți ca brazilii, încrunțiți de frământările vremii, încrunțați în durere, dar cu privirea îndreptată spre culmile luminii — spre orizonturile unei lumi mai senine și mai bune, spre vărfuri, spre înălțimi, oameni cari au venit de la peste 100 kilometri ca să însoțească până la locul de veci pe acel care le-a fost un bun și iubit conducător și un prieten adevărat. Iată: marele cărturar G. T. Kirileanu, din Holda, Ion Săndescu, Petre Chirileanu, Primarul Dorneanu și Arghir Erban; din Broșteni, Mitocariu, din Chiril, Iftimia, Bărsan și Orlariu, din Crucea, P. Gheorghieasa, L. Mrejeriu și Const. Chirileanu din Cotrăgaș, Adolf Chevallier, din Barnar, și atâția alții, cari, mânăți de adâncurile înfiorate ale sufletului, au înțeles să arate, prin prezența lor, omenia tradițională și cinstirea ce se cuvin unul om, care, prin viața sa a creat, adânc și frumos, răbojul vremii.

Om înțelept, adânc gânditor, blând, bun, harnic, *Aristide Popovici* era ca un părinte, ca un *tătuță drag*, cum îi ziceau membrii familiei, ca un frate bun pentru populațiunea depe Domeniul Regal Broșteni-Crucea. Știa să deie Cezarului ceea ce este a Cezarului și lui Dumnezeu, ceea ce este a lui Dumnezeu. A sprijinit pe cei în nevoie, a sfătuit și a îndrumat pe cei rătăciți, a ajutat, cu înțelegere, biserica, școala și tot ce

contribuia la ridicarea temeinică a satelor de pe Moșia Regală. A luat, personal, inițiative și a sprijinit toate inițiativele, luate de alții, menite să ridice regiunea.

Mulți copii săraci și silitori au fost ajutați, prin mijlocirea sa, să urmeze cursurile școlilor înalte, ajungând, astfel, oameni de seamă și folositori nației.

Cu firea, cu înțelepciunea și cu tactul său a știut să strângă rândurile frunțășilor satelor, înmănușându-i pentru operele de bine.

La revelioane, la sărbătorile naționale și la feburile solemnitate toți frunțășii satelor de pe moșie se găseau la Curtea (conacul) administrației, într-o sinceră și frățescă solidaritate.

În viața economică, culturală, socială și națională, din comunele Broșteni-Crucea, *Aristide Popovici* a lăsat o dungă de lumină și de bunătate, care se va scrie cu litere de aur în istoria regiunii.

Bun prieten, măsurat și chibzuit în toate, de un caracter puternic afirmat — într-o formă potolită, avea, sub o figură liniștită, cu aparență de răceală, un suflet cald și simțitor pentru tot ce este suferință, durere și nevoie.

Manifestările de paradă, viața închipuită — pentru a ajunge și a se impune, nu s'au putut să-lasă în sufletul lui de razeș, real, mândru și demn.

Peste toate bucuriile și durerile el știa să aștearnă vălul tăcerii, atât de adânc grăitoare.

Temperamentul său potolit și real, fără fățarie, a luminat toată viața sa. Era un prieten cald al tuturor și un suflet vibrant, pus în slujba tăcută, dar îndărătnic și răzeșesc activă, în folosul ridicării adevărate a celor pe cari-i administra.

Cât de nobila este fapta tăcută și cât scoboară pe om lauda deșartă!

Mândria și independența răzeșească au tras firul tradiției și au tors toată pânza vieții lui *Aristide Popovici*.

Tăcut, liniștit și singuratic a trăit, și tot așa i s'a scurs viața și în *Piatra-N.*, unde, pentru mulți, a rămas un necunoscut. Și moartea lui s'a armonizat cu viața demnă a răzeșului. Ca un brad trântit, i se prăvele, repede dar mândru, o viață, care a fost trăită cald și luminos și a fost închinată binelui obștesc.

Cât de frumos și de elocvent vorbesc faptele lui *Aristide Popovici*! Cu câtă strălucire împodobesc aceste fapte o viață, un suflet, un om!

Și *Aristide Popovici* a fost, într'adevăr, un om — în cel

mai moral, mai bun, mai cald și mai înalt înțeles al cuvântului.

A fost un om greu, din vremuri grele, care a răbit prin muncă, prin vrednicie și prin cinste — desfășurate cu răzeșească destoinicie și statornicie.

Familia-i numeroasă, pe care a iubit-o cald și a crescut-o în cuprinsul gândurilor sale, poate afla o alinătoare mângâiere în viața pilduitoare a mult regretatului *Aristide Popovici*.

Pentru toți cei cari l-au cunoscut, l-au iubit și l-au respectat, viața sa rămâne ca un indemn spre zări senine, de bine, de frumos și de bunătate, care încununează, în chipul cel mai fericit, această viață trecătoare.

Vesnicia să-i fie amintirea.

1) Unul din ii săi, d-l D. A. Popovici, moștenindu-i firea și calitățile, este administratorul Moșiei Broșteni, unde continuă opera frumoasă a părintelui său.

Note bibliografice

Îmuguriri, Anul VI, No. 1-4, revistă literară artistică socială redactor Mihail D. Havriș (Foliteen). Numărul de față, apărut în 48 pagini este închinat profesorului Dr. Virgil Tempeanu, la împlinirea a 50 ani de viață.

Scriu despre activitatea și opera profesorului Tempeanu, o seamă de profesori din Germania, colegi, învățători și foști elevi. E un număr de revistă foarte interesant și d-l Havriș merită toată lauda pentru lucrurile interesante pe care le-a putut aduna în cele 48 pagini.

Procurări Literare, anul IV, nr. 8. Colaboratori: I. Nispeanu: arta și morale, P. V. Haneș despre valoarea poeziei *La arme* de St. O. Iosif, Aurel Diaulescu — despre poezia lui Eminescu, Al. Epure despre vestimentația lui G. Topârceanu, I. M. Neda — despre literatura populară, P. Papadopol — despre teatrul comic al lui V. Alexandri, etc...

Completarea consiliului camerei de Comerț și Industrie

Ministerul Economiei Naționale a numit pe d-nul Constantin Vorel — farmacist și Emanoil Corljesco — directorul societății anonime P. și C. Götz și Comp., din *Piatra-Neamț* membri în comisia interimară a Camerei de Comerț și de Industrie din *Piatra-Neamț*, în locul d-lor I. Spudera și Gr. Hornolu — demisionați.

Suntem o țară petroliferă; O știm și noi; o știu și străinii. Dintre toate industriile noastre, — multe așa de artificiale, cu o existență apăsătoare pentru contribuabili, — este cea mai firească; și de acela a izbucnit să realizeze o organizare desăvârșită. Străbați orașele, — chiar în cele mai îndepărtate colțuri, orașele neasemănate, și observi depozitele de benzină. Este o adevărată incântare a ochilor; colțuri de înaltă civilizație, punctând drumurile, realizând anticipat și — evident — fragmentar imaginea unei Români spre care năzuim cu toții.

Intrecerea dintre societățile petrolifere, răvna de a-și sporii clientela printr'un serviciu cât mai bine organizat, a dat drumurilor noastre cea mai deplină siguranță în ceea ce privește alimentarea cu combustibil a mașinilor. Dar toată această minunată înfăptuire contrastează cu ceea ce s'a făcut pentru sate.

Ajunge să coboare noaptea și, deodată, satele se afundă în întuneric. La nici o fereastră nu vezi lăcărind o lumină, în afară de ceea ce svârle ca lumină pălpătoare focul de pe vatră. În afară de lumina pe care o zărești la o cărcumă, — restul satului rămâne adânc în întuneric. Te întrebi dacă nu cumva oamenii se culcă de cum vine cu pași de umbră seara; dar ajunge să bați într'o poartă ca să vezi cum îți răspund, fiindcă se culcă mult mai târziu, dar stau în întuneric continuând să-și depeze gândurile, să comenteze întâmplările zilei sau ce au auzit că se mai întâmplă prin țară...

Am fost, zilele acestea, prin țară; și m'a ispitit să fac o anchetă a întunericului la sate. Cu atât mai firească era această curiozitate, cu cât în ultimii ani mai ales s'a vorbit atâtea de sate încât mă nedumerea contrastul dintre planurile mărețe și realitățile umile, adică inexistente. Nu a fost cândva vorba și de o electrificare a satelor?

Nu stă în programe și crearea unor sate model în diferite județe? Or, dela electrificare la o parte mai este și un alt stadiu intermediar: al petrolului lampant, sau (cum se spune popular), al gazului pentru lampă.

M'am oprit într'un sat din Moldova și am întrebat pe un gospodar care — după înfățișarea casei — părea mai cuprins, de unele informații privitoare la drum. Era un pretext spre a lega un curmăluș de vorbă cu gospodarul. Omul mi-a dat bucuros lămuriri. Iar când l'am cerut fertare că-l turburasesem odihna, s'a grăbit să-mi spună că nu se culcă odată cu găinile; că dacă este întuneric în casă, pricina este scumpetea gazului, — 5 și 6 lei litru, când îl găsești,

— și apoi fumează „parcă ar fi îndoli cu catran”.

„Pe la noi e greu...”

Tot îmblam la vorbă pe gospodar; și el bucuros tot înlănțuindu-mă cu întrebări, vârșind între două fraze frunte dela mijloc, paranteze de tăcere pline de înțelesuri.

Țăranul era isteț la gând și meșter la cuvânt: nu articula nici un cuvânt de protest sau de nemulțumire, — rotunjea numai fraza ca să se subînțeleagă o stare sufletească.

„Amu, vezi matale, coane, că noi nu luăm pe un kilogram de porumb sau de grâu cât costă gazul; și de aceea noi stăm la Chițcani pe întuneric”.

În frazele lui întortochiate, era pusă întreaga problemă a raporturilor dintre țărani și Stat. Nu învinuia pe nimeni; se ferea mai ales să pără subversiv, se tot interesa de unde vtu și cam ce mă abate prin părțile acelea... Dar continua să-și strecoare nădufurile. Căutam să-l dau răspunsuri, să apar măsurile luate, să-i explic; el se lăsa convins, dar revenea sub altă formă la vechile lui nedumeriri.

Stând drept și meditănd mai îndelung, ajungi la aceleași concluzii; nu facem mai nimic pentru țărânilme. În definitiv, dacă am putut organiza așa de bine aprovizionarea cu benzină pe orice drum din țară, de ce n'am organiza și aprovizionarea cu petrol lampant a satelor?

Vorbim de propagandă culturală, de căminuri culturale, de ridicarea nivelului intelectual al țăranului; dar nu ne gândim să-i înlesnim și mijloacele de participare la ceea ce s'a realizat ca organizație, ca progres tehnic.

Satele rămân pentru noi teme literare și teme justificatoare de ficțiuni zise culturale. Repetăm mereu: Statul național înseamnă Statul armonizării intereselor de viață ale Națiunii. Și nu există decât o singură modalitate de a începe înfăptuirea Statului național: aceea de a organiza participarea țărânilor la bucuriile țării.

Sunt neînsemnate lucrurile a căror importanță pe târgoveții îi face să zâmbească; dar aceste neînsemnate lucruri fac parte din viața satelor. Când îl împui țăranului să plătească 5-6 lei litru de petrol lampant, nu l'al socotit bine niciodată veniturile lui; nu s'a flout niciodată seama de prețul produselor agricole, așa de disproporționat față de costul produselor industriale.

Ajunge să-i scazi la 2 lei prețul petrolului lampant, să poată cumpăra zahărul țărănesc cu 10-12 lei kgr., și mai ales să organizezi distribuția, ca să realizeze,

(Continuare în pag. 3-a)

Cazul mănăstirii Pângărați

Încă o ruină de istorie și artă sub ochii noștri nesimțitori

(Conferința d-lui profesor N. Iorga la radio — 29 Sept. 1939)

(Continuare din pag. 1-a)

bele obținute și în vremea lui Ștefan cel Mare și în acela a urmașilor săi, din carul cel din urmă mare clădirii a fost acest Lăpușeanu, care luase cu îndrăzneală numele lui Alexandru cel Bun însuși. Ușoara încadrare în lipii perpendiculare a ușii și a celor câteva ferestre, menite, pare că, și ele pentru a trage cu pușca împotriva dușmanilor ce ar fi răsărit, această mare simplitate a unei biserice este așa de înguste ar părea că arată existența unei zidiri mai vechi din timpuri mai aspre, pe care acest cumplit Domn n'ar fi făcut decât s'o întărească, adăugând-o la cetate.

Această cetate, căreia eu mai

multă sau mai puțină potriveală i s'a adaus un al treilea rând, sub o streășină nouă, are ziduri de o adâncime extraordinară, străbătute de acele ferestre ca de închisoare sau de veche cazarmă. Turnul, cu mult mai impunător decât biserica, se înalță drept și mândru și până acum neatins de mizeria vremurilor de luptă și de neînțelegerea grosolană a acelora de falsă cultură în care continuăm a trăi și până acum. Ansamblul este într'adevăr măreț și, văzut de jos din vale, el dă impresia unei adevărate cetăți a urașilor, care-și desfășoară lungile șiruri de ferestre vechi și noi pe o mare întindere, acolo, în vârful dealului ca un munte.

De jur împrejurul acestui clă-

dri de piatră bine rânduită cad pereții terenului, odinioară complet împădurit și păstrând și până astăzi o mare parte din această blană de brazi, fără a închide în fundul lor vre-o șuviță de apă care să dea acea viață pe care numai aceste șuvoale în veșnic mers pot s'o adauge unul măreț spectacol de natură.

Acum vine partea cealaltă, partea pentru care nu se poate spune precis a cut este cea mai mare răspundere și rușinea cea mai deplină.

Prin secularizare a ajuns în stăpânirea Statului toată această zestre a Voievozilor de odinioară. Ce nu se putea face cu dânsa! Lumea încunjurătoare avea nevoie fără îndoială de așezăminte pentru dânsa, în rândul întâi pentru dânsa, pentru nevoile ei vajnice și pentru posibilitățile ei așa de largi. Școli superioare pentru atâtea sate care merită, prin valoarea omenească închinată în ele, un astfel de, să zicem, „serviciu so-

cial”. Spitale pentru bolile de care suferă mai mult această țărânilme, pe care am lăsat-o să decadă fizicește așa de mult. Laboratorii în care, ca în regiunea istorică a Salzburgului, inteligența și iscusința, îndemânarea degetelor și înscodirea minții, această înțelțivă umană, să aște o ocupatie remuneratorie. Cred că ajunge acest întreg program, care ar fi putut inspira pe niște oameni gospodari și înzestrați cu inteligență.

În loc de aceasta, Statul a perindat pe acolo, unde a fost o mănăstire cu destul călugări, tot felul de așezăminte, pe care le-a lăsat uitării și părăsirii de a doua zi. Pe vremuri mai apropiate, în timp de mai mulți ani, până la sfârșitul războiului, a fost un spital militar și cimitirul apropiat cuprindând mai multe sute de morți, cari, de parte de locurile lor de origine, au fost așezați în acest sterp pământ pietros. Se pare că s'a perindat pe acolo și nu știu ce școală, iar, pe urmă, de vreo

zece ani încoace, nimic.

Clădirile ridicate cu atâta trudă, într'un stil mai mult sau mai puțin corespunzător, ceea ce înseamnă: necorespunzător de loc, se dărâpănează. Unele stau să cadă dela un capăt la altul, afară de vreo două cămăruțe de locuință; toate ferestrele sunt sparte. Cea mai desăvârșită pe cingine a ruinei s'a întins peste această locuință, în care odinioară a fost o rugăciune simțită și o gândire omenească înțeleaptă, departe de tulburarea lumii. Biserica însăși este în cea mai proastă stare, fără să se fi găsit cineva care din an în an să înștiințeze instanțele chemate a se îngrijii, în primul rând Comisia Monumentelor Istorice, de reparările care odinioară ar fi fost mai ușoare decât acum.

Cum a fost acolo și o închisoare, de care tul aduc aminte într'o veche călătorie a mea, unul din directorii s'a apucat, transformând însăși arhitectura zidirii, să sape pe piatră, în li-

Bădurile în apărarea națională

Între exemplul mai vechiu al Franței și noi

La anul 1926, în ciclul deconferințe al Ununei ofițerilor de rezervă (U. O. R.), a fost înțersă o conferință despre: „Sărbătorile pădurilor în timpul războiului”.

De către administrația Functiilor universitare „Carol I” din București, prin amabilitatea lui Tzlgara-Samurcaș mi s'a rezervat pentru conferință aula undaștel, în seara zilei de 13 Martie 1926.

Voi extrage din acea conferință numai pasajul cu privire la „rolul pădurilor din punct de vedere militar”, și anume numai pasajul extras dintr'un raport al d-lui Louis Marin, deputat, fost ministru prezentat în sprjiunul proiectului său de lege, tinzând la protecțiunea pădurilor în Franța și publicat în buletinetul societății forestiere din Franche-Compté et Belfort 1914, Heel cu 25 ani în urmă.

Rolul pădurilor, din punct de vedere militar, nu poate fi uitat în ora actuală, atât în războiul ce va avea loc pe câmp deschis cât și în războiul de asediu, precum și din noul punct de vedere al recunoașterii aeriene.

„Rolul pădurilor în războiul de câmp este destul de evident. În caz de invaziune pe frontiera noastră estică, (franceză N. R.), numeroasele sale dealuri împădurite ar constitui înfrățituri, cele mai prețioase puncte de rezazăm. Lăzlerile lor organizate și ocupate în porțiuni inteligent alese, legate pe front și la spate prin drumuri invizibile, ar permite nu numai de a întârzia, dar de a opri progresele unui inamic chiar foarte superior în număr, pentru care obstacolul care îl se ridică înainte și forțele pe care acest obstacol le ascunde în mod necesar, rămân un mister. Cunoașterea interiorului pădurii permite pe de altă parte, trupelor și comandantilor cari, din timp de pace, au putut să le exercite, o imediată și netăgăduită superioritate asupra eventualilor adversari cari nu pot cunoaște decât din hărți, prin călăuze sau prin recunoașteri, regiunea împădurită în care sunt forțați să opereze.

Prin pădure, cu un câmp de vedere limitat, prin rețelele întortochiate ale potecilor, pe cari nici o hartă și nici un crochiu nu le-ar putea pune în evidență, întregul avantaj material și moral este de partea aceluia care cunoaște pădurea prin exerciții făcute dinainte și de mult timp. El poate să prevadă mișcărilor sale, depărțarea, durată și efectul lor, să cază prin surprindere asupra adversarului, fie pe flanc fie pe la spate, a se sustrage pe urme sau în direcțiuni cunoscute

de el singur și de a reveni pentru atac asupra trupelor dislocate prin însăși marșurile pe care le-a făcut, demolându-le prin faptul că nu pot vedea dinaintea lor, prin limitarea spațiilor și prin absența oricărei certitudini. Astfel cel care se află în defensivă, stăpân pe terenul și manevra sa, se poate juca și cu una și cu alta cu o linște și o siguranță morală incomparabilă.

„Manevrele din timp de pace ne dau totdeauna exemple; în această privință, vedem mai ales trupele voscigene, obișnuite cu terenuri împădurite prin exercițiile zilnice în vastele păduri din munții lor, că și afirmă aproape regulat, la epoca marilor manevre, superioritatea asupra trupelor cari li se opun, dacă acestea sunt aduse din alte regiuni”.

UN EXEMPLU EDIFICATOR

„Istoria militară abundă în narațiuni cari vin în sprjiunul uuel astfel de constatări: să reamintim numai aventura brigăzii a 7-a bavareză care, în ziua luptei dela Froeschwiller, angajată într'o regiune împădurită, de o importanță mediocră, dar care era cu totul ignorată — pădurea dela Langensaltzoach, rățâci în timpul luptei, aruncându-se asupra ei însăși prin pădure, neajungând la margine decât într'o absolută desordine și fiind complet bătută de forțe simțitor inferioare, către orele nouă dimineața

„Importanța pădurii, în războiul de asediu nu este mai mică ca în războiul de câmp deschis și un apărător prudent poate trage cel mai fructuos folos. Fără îndolală, înaintea forturilor, trebuie în principiu distrusă pădurea (pe o suprafață de altfel limitată, în vedere de a degaja câmpul de tir). Dar, dincolo de această regulă care precede imediat perimetrul forturilor, ce avantajul nu prezintă pentru cel care este în defensivă, existența unei întinse regiuni împădurite? Inamicul va găsi, chiar înaintea operașunilor sale de împrejurare, un obstacol pentru convoluri, dificultăți pentru creșterea liniilor ferate de asediu și o cauză de oprire a transportului puternicelor piese de artilerie sau a munțiilor lor, a căror greutate totală este încă considerabilă.

Pentru apărător, adăpostul în urma forturilor, existența regiunilor împădurite chiar în interiorul liniilor sale nu este de un interes mai mic. Conservate cu scrupulozitate, pădurile permit a se creia punctul de sprjiun între lucrările întrerupte, leagă aceste lucrări între ele, le apără prin-

tr'o acțiune de flanc inteligent pregătită, servesc în fine ca locuri de exercițiu rezervelor mobile la adapostul obstacolelor impene-trabile asupra cărora acțiunea, chiar îndepărtată, a asediatorului nu poate să se exercite de cât întâmplător.

Să mai adăugăm o observațiune de o importanță esențială astăzi. În cazul nou al recunoașterii aeriene, rolul pădurilor este în adevăr considerabil. Creșterea a celor de a clacea arme: aviațiune, dă regulilor împădurite o valoare militară cu totul nouă și până aci nebănuită. Nu numai la spațiile pădurilor, dar chiar sub arbori se va găsi pentru trupe locuri de protecție cât se poate de utile.

De acum înainte, în majoritatea cazurilor, pădurea va fi singurul adăpost, putând să apere un efectiv destul de mare contra pericolului viltor; recunoașterea aeriană a inamicului. Circulând sub mantaua frunzelor, reglente, batalioane, companii, vor trebui să știe să se ascundă, să se depărteze, să umble către obiectivul lor, totdeauna invizibile de toate părțile și să se apere, până în momentul începerii atacului, în contra mijloacelor celor mai recente și mai perfecționate de investigație militară.

Măsurile legale luate în ultimul an și în România, pentru protecția pădurilor din punct de vedere al apărării naționale, în special azi când aviația, a devenit a 5-a armă care intervine eficace atât în opera de recunoaștere cât și de distrugere, sunt pe lina și în sprjiunul celor întrevăzute în 1914 de deputatul francez Louis Marin. Le-am repetat, fiind de actualitate și la noi, față de evenimentele zilelor prin care trecem și când se impune și din punct de vedere militar respectarea existenței a cât mai multor păduri pe întreg cuprinsul țării noastre.

M. P. FLORFSCU
Inginer Consilier Silvic

Ultraj cu lovire

Locuitorii D. C. Constantinescu și N. D. Constantinescu, din Bodești, a ultrajiat și lovit în exercițiul funcțiunii pe primarul comunei, anume I. Cucu, pentru motivul că le-a sechestrat niște oi care erau lăsate în vola soartel peste arăturile și grânele oamenilor.

Șara petroliferă...

(Continuare din pagina 2-a)

pentru țărâșme un început de viață omenească, să participe și ea la bunurile Statului, pentru apărarea căruia țărânul, își dă viața și avutul.

Este prea defectuos schimbul de servicii dintre țaran și Stat; nu este bine echilibrată balanța acestui schimb, și echilibrul trebuie restabilit.

Mal mult ca oricând Nația să se simtă la ea acasă; mal mult ca oricând să-și ație un început de ocrotire în acest Stat creat doar de nația românească pentru a ei prosperitate.

Sunt adevăruri simple, sunt

adevăruri uitate care încep să adie, revenind ca o crâncenă mustrare.

Suntem o țară petroliferă; dar pentru țărani încă nu-i nici o înlesnire. Ei încă nu participă la binefacerile acestor dar al pământului românesc. Și o cât mal multiplă participare țărănească la indostulările pământului românesc, este primul comandament al unei politici naționale. O asemenea politică cumpănește cea mal ingenioasă propagandă, fiindcă se realizează pe fapte.

Pamfil Șelcaru

Din ziarul „Curentul” XII, 42 6.

Către căminele culturale din orașul Piatra și Jud. Neamț

Situația grea în care se găsește țara, a făcut ca legea Serviciului Social să fie suspendată. Acțiunea de ridicare a satelor va continua totuși să fie condusă mal departe de către căminele culturale, sprjiunite în opera ce vor desfășura de Fundațiile Regale.

Sănătate și spor la lucru.
Directorul căminului județean

Scol. Virgil Dobrescu

Dăm mal jos circulara trimisă Căminului județean, de către d-l Prof. D. Gusti, fostul președinte al Serviciului Social.

Circulara către Unitățile Serviciului Social

În împrejurările actuale și în urma încordărilor generale în-

dreptată pentru apărarea țării, greutăți care stau în calea realizării bugetului, Serviciului Social, fiind pentru un moment de neînviș și cum aceleași împrejurări au impus concentrări, tot mal severe, amenințând cu dezorganizarea personalului de conducere și de lucru al Serv. Social. M. S. Regele, fiind informat despre aceasta, a hotărât pentru aceste momente și în aceste împrejurări, suspendarea aplicării Legii Serv. Social.

Căminele Culturale județene vor comunica imediat, tuturor Căminelor din cuprinsul județului, întocmai acest comunicat.

Sănătate!
Președintele Serv. Social

Prof. D. GUSTI

S'a sfârșit ultimul din cei mai vechi elevi promovăția I (1869) ai Gimnaziului din Piatra-Neamț

Luni 16 Oct. 1939 a fost încinerat la Crematoriul „Ceaușu” din București, Gr. Nicolau, doctor, în vârstă de 86 ani.

Dânsul a fost din prima serie de elevi al gimnaziului din Piatra-N. — adică din promoția cu care s'a început clasa I-a în Noembrie 1869, cu 23 elevi (22 români și 1 evreu) la început numai cu 2 profesori:

Calistrat Hogay și Ion Negrea, și în casa lui Manolache Albu (cu chirie). Doctorul Gr. Nicolau a fost singurul care a supraviețuit din seria sa, din 1869 un caz rar și excepțional de longevitate în vremurile de astăzi.

La 13 Iunie 1920, când la Piatra-N. s'a sărbătorit semicentenarul liceului (50 ani dela înființarea clasei I), Gr. Nicolau a ținut să participe venind special din București până la Piatra-N.

La această manifestare școlară I s'a oferit onoarea a fi chiar Președintele serbării, ca fiind

cel mal în vârstă elev al liceului — și chiar din promoția I.

Astfel că după moartea de curând a generalului Dr. Nicol N. care ca elev a făcut parte din seria 1872-73 (seria IV) tot din Gimnaziul din Piatra-N. azi înregistrăm cu Gr. Nicolau, a 2-a pierdere din primii pioneri al elevilor liceului nostru.

La încinerarea sa din București au participat multe din familiile înrudite și prieteni din Piatra-N. aflători în București. Iar D-l Inginer Inspector silvic M. P. Florescu, s'a rostit câteva cuvinte simțite din partea foștilor elevi al liceului din Piatra-N. după care scrierul a fost coborât în cripta crematoriului și după o oră de încinerare, și a rămas din acei ce a fost Dr. Gr. Nicolau, elev din prima serie a gimnaziului nostru, numai un pumn de cenușă.

terele noastre de acum, amintirea nu știu câte fapte a sale și această lespede meschină, prost zgărlită, a fost așezată obraznic alături de acela în care, în așa de fine caractere cirilice, se pomenește citoria visterului Șoldan, de pe la 1650. Cărlă au mâncat icl și colo din lcoanele cari sunt o mândrie pentru acea epocă de mare artă ce a fost secolul al XVI-lea. Tot felul de adausuri fără nici un fel de rost s'au grămădit prin toate colțurile.

Aceasta în ceea ce privește starea zidurilor, decât care nu cunosc ceva mal solid în neclintirea lor, a nollor locuințe și a bisericilor înșes.

Acum în ce privește conducerea, ca să ajungem pe urmă și la felul cum astăzi Pângărașii unei dărărmări succesive sunt încunjuși.

Am fost primit supt bolta turnului de intrare de o înteresantă figură de călugăr încă tânăr, înveșmântat în ce odășdii se mal păstrează pentru slujba

făcută înaintea sătenilor din vecinătatea imediată, și mi s'a oferit o cruce de binecuvântare, care venia, mi s'a părut, din timpurile bune. Acest stareț, fără un singur călugăr, vrednic de-a fi pus alături cu cel dela Călușu, ne-a povestit trecutul său, în care erau și mal mulți ani de „misionar”. O, cât s'a vorbit de acest misionariat al unor călugări luptători împotriva ereziilor și a acolora care prin această Moldovă au fost dominați de credința fanatică, în stare să ridice și biserică, a stilșilor, apărători al vechiului calendar. Am găsit o bibliotecă mănăstirească, având pe dosul volumelor însemnarea cuprinsului și așa-zisul stareț ne-a asigurată că această bună gospodărie de bibliotecă vine de la dânsul. Dar a fost de ajuns să privim înștăințările teromonahului Antipa, iscălitte cu o adevărată malestare, pentru ca să ne convingem că „misionarul” nu avea nici cele mal elementare cunoștințe de gramatică și de

ortografie. Meritau fotografiate aceste înșmări, care detunau alături de îngrășitele cloacări în platră și înșemări pe lcoane ale unei epoci cu care nu putem avea îndrăzneala să ne comparăm. Bietul om atăta putea, atăta făcea, dar nu-i lipsea oarecare ambiție, și el ne-a dat informația ultimtoare că de undeva dela Mitropolia Moldovei s'ar fi luat hotărârea de a împopora din nou mănăstirea cu călugări, cari, spunea el, sunt să se aleagă din cel atinș de boli incurabile, de o bătrâneță înaintată, sau din rândurile „vagașozilor”. Își poate închipi cineva ce strigăt de indignare am scos la ideea prefacerii într'un fel de bolnă de putrezire a trupului omeneș, a lăcașului unde Alexandru Lăpușneanu visase fără îndolală cu totul altfel de locuitori: meșteri de samă, meșteri de lcoane, pricepuți în toate domeniile uel vechi și măndre tradiții. Pentru acetalăși, ar avea să cheitulască Statul o sumă de

întreținere, sau să se întrebunțeze veniturile hectarelor de pădure, care, printr'o măsură care mi se pare priptă și fără informație la fața locului, s'au răspândit așa de larg în folosul mănăștrilor, pentru ca adesea să se instaleze exploatarea jupuitoare a conștrilor de distrugători de păduri din lumea evreiască a Moldovei ?!

Statul s'a priceput la ce am arătat; se pare că acum Biserica îl face concurență în ce privește totala nepricepere și creațiile curioase și ridicule. Același Stat a lăsat să se tale păduri în partea de jos pentru a se face lșlaz cătorva oi pe care le numeri pe degate, slugurile animale din partea locului; nu se văd vaci, ci numai niște porci de ultima speță, cari își fărâșc oasele în urmărirea murdărilor sămănate pe drum; iar pământul desgollt se sapă adănc și prin aceste adevărate prăpăști, curge la vale toată piatra muntelui, acoperind tot mal mult cărările. Jos, înște

omenești, îmbrăcate Dumnezeu știe cum, aleargă dela o muncă de pădure la alta, nu fără a se plânge din când în când că gospodăriile se părăginesc din cauza lipșei unui lucru care se poate găsi la doi pași de omul care știe întrebunța picloarele. I-am întreat pe acești oameni buni în fond, dar rămași din generație în generație fără niciun sfat, ce folos le-a adus vreodată mănăștrile în forma veche și forma nouă, și strigătul unanim a fost: niciunul!

Niciunul Biserica, niciunul Statul de până eri. Ce va face Statul de azi în noua sa alcătuire? În această conferință I-am arătat încă unul din terenurile care trebuie complet desțelente.

Prof. N. Iorga

Din ziarul „Neamul Românesc”.

Citiți și răspândiți ziarul „Avântul”

Se construiește un mare hotel turistic sub poalele Ceahlăului

După încordate stăruinți, din partea pr. C. Matasă, organizarea unei civilizate drumeții pe Ceahlău, cel mai impunător și cerceat munte din răsăritul țării, a căpătât în sfârșit, un început fericit.

Direcțiunea Căilor Ferate Române, de acord cu oficiul Național de Turism a delegat pe talentat arhitect, d-l N. Penicioiu să întocmească planurile unui adăpost pe poalele Ceahlăului, la Izvorul Muntelui, de unde începe ascensiunea.

Proiectul fiind întocmit, lucrarea s'a și licitat și în curând va începe construcția

Hanul va cuprinde la parter un garaj, două camere comune, mari, cu dușuri, hall, restaurant,

oficiu, bucătărie și camară.

La etaj, vom avea 12 camere, din care trei cu baie.

Clădirea va avea și un subsol, care va conține o încăpere pentru sky, spălătorie, magazie de lemne și depozitul de alimente.

Costul construcției, fără instalații, va fi de șase milioane lei.

Iubitorii frumoșilor noștri munți au de ce să se bucure și să mulțumească pentru dreptatea ce a început să se facă Ceahlăului.

Cele de mai sus ni le comunică d-l inginer, inspector gl. I. Apostolescu, directorul personalului din C. F. R., care conduce secția hotelurilor turistice de pe lângă Direcția C. F. R.

Dizolvarea Consiliului Baroului Neamț

Prin Decret Lege, s'au dizolvat toate consiliile uniunii avocaților și barourilor din țară.

Totodată s'au numit și comisiile interimare care vor gîra conducerea numerelor instituțiilor.

La baroul de Neamț, comisia interimară este alcătuită astfel:

Decan: Leon Pșepelinschi, membri: N. I. Ioaniu, N. Lazaride, Ion Petreanu și Const. Manoliu.

Pentru Domnul Primar Kirculescu

Față de rugămintea D-vs. la luarea în primire a conducerii treburilor obștești, când ați făcut apel la cetățenii orașului să vă sprijinească, aducându-vă la cunoștință abaterile și nevoile de înlăturat, îmi permit să vă semnalez următoarele:

În aceasta toamnă vitele s'au vîndut și se vînd cu 25-30% mai puțin ca în primăvara trecută, când Kg. de carne era 18 lei, iar al de porc 26; deci cred că era cazul ca prețurile cărnei să fie mai scoborite, căci cel puțin 2 lei la Kg. e mult la casa celui nevoiaș.

De pâine nu avem ce spune căci din mila lui D-zeu și datorită controlului Primăriei, brutării o fac conf. ordonanței, atât că ne obligă să mîncăm Lunea pâine albă, fiindcă pâinea neagră a muncitorului și familiilor împovorate abia se poate coace la ora 12. Ar fi bine ca aceasta să fie ca aptă întâi, fiindcă marea mul-

țime de aceasta consumă.

La zarzavat am vîzut cerând câte 7 și 8 lei pe Kg. de pătrunjel de la producători, iar smîntîna și brînză de vacă se vinde mai puțin numai dacă plouă sau viscoleşte, când vânzătoarele nu mai pot aștepta.

Prețul untdelemnului de floarea soare ni e nemotivat de a se urca la 42-44 Kg., deoarece anul trecut sîmînta de floarea soarelui s'a vîndut cu 4,50 și uleiul se vindea cu 25 Kg., iar anul acesta sîmînta s'a vîndut cu 5,50, iar uleiul cu 44, un preț neomenos. Odată cu această urcare ca și a orezului, toți negustorii urcă prețurile la toate mărfurile.

Rugăm pe d-l Primar a revedeia piața și a reface prețurile, mai ales acuma când fiecare, în vederea lernei și a timpurilor ce nu le putem prevedea, căuta să se aprovizioneze.

Căpitan Ungureanu

Redacționale

Din cauze independente de voința noastră, săptămîna trecută n'a apărut această gazetă.

Gazeta de față, purtând nr. 193-194, în 4 pagini, suplinește și lipsa arătată.

Rugăm pe abonații noștri, care mai sunt în restanță cu plata abonamentului pe anul în curs, să binevoiască a-și achita mica sumă de 100 lei, pe care o datorează acestei gazete, spre a-i asigura apariția regulată.

Pentru comercianții de băuturi

În urma intervenției făcute de Uniunea Camerelor de Comerț și Industrie pe lângă ministerul de Finanțe, privitor la amănarea încasărilor taxelor datorate pentru vinurile din vechile recolte, administrația comercială a Monopolului vânzării alcoolului și a taxelor de consumație pe băuturi spirtoase (M. A. T.) — direcția produselor monopolizate, a făcut cunoscut că achitarea taxelor de consumație pentru recolta anilor anteriori lui 1939, să se facă până la 31 Martie 1940, deci după vinderea noiel recolte.

FURTURI

Individul M. G. Oprea, din Bălățești, s'a dus în vizită la orfanii Elena și M. T. Ciudin din același localitate. Cum aceștia nu erau acasă, numitul le-a cîntărit casa și le-a furat suma de 670 lei, plus un bilet pentru posesia calului. A fost înaintat parchetului.

Tinerii D. G. Rășcanu și D. G. Chiriac, din satul Buhăești-Pipirig, au furat nopțile trecute mai multe scînduri de brad din depozitul fabricii „Hălăuca”, scîndurile fiind ale locuitorului I. I. Lăcătușu.

Individul G. I. Cruștu, din com. Pângărași, a fost surprins de paznicul Andrei Trîbol, dela sanatoriul Biserican, în timpul când vroia să fure un sac cu cartofi. Hoțul a făcut uz de un topor ce-l avea asupra-și și a lovit grav pe paznic. A fost dat pe mîna parchetului.

O torță vie...

Copila Saveta G. Sbranca, de 5 ani, din satul Brăgăuți, com. Dumbrava-Roșie, fiind lăsată singură în casă, s'a jucat cu focul până ce i s'a aprins îmbrăcămintea. Din cauza arsurilor grave, micuța a încetat din viață.

Delict grav

În timp ce femela Smaranda N. Obegea se afla în divorț cu soțul ei, în urma reclamației acestuia, a fost prinsă de jandarmi în flagrant delict de adulter cu tânărul V. Allenel.

Amenințare

Dumitru I. Cojocaru din com. Pipirig, a amenințat cu moartea și punerea de foc pe locuitorul G. N. Munteanu, între numiții existînd o ură mai veche din cauza unui proces. S'au dresat acte de dare în judecată.

Citii și răspândii

„Avântul”

Din activitatea Căminului Cultural „Spiru Haret” din Borlești (Neamț)

Încă din Septembrie căminul cultural „Spiru Haret” întemeiat la Borlești în Ianuarie, a împărțit satul în unități mari, pe sectoare și unități mai mici de câte 10 gospodării, în vederea ajutorării familiilor a căror tată, frate sau fiu e concentrat. Șeșii de sectoare și de grupuri s'au numit, cu aprobarea unanimă a obștel, oamenii gospodari cu oarecare stare materială, cu autoritate morală, cu tragere de inimă pentru treburile obștești și ajutorarea celor necăjiți.

Cu toate că timpul nu a fost totdeauna favorabil muncilor, s'au adus femellor celor concentrați 96 căruți de porumb, dela distanțe variînd între 1-20 km.; s'au adus 10 juguri de lemne din pădurile apropiate; s'au prestat, de către oamenii maturi, 37 zile de muncă la tăiat porumb, costî, adunat, desfăcat; s'au prestat 232 zile de către străjerii stolului școlii primare din localitate, la tăiat și desfăcat. Aproape tot strînsul recoltelor s'a terminat. Iar Dumnică 22 crt. s'a hotărît la efec-

tuarea arăturilor și însemnările de toamnă. Adunarea căminului a stabilit 5 lei prăjina de arat pentru cel concentrați, fapt ce constituie o mare reducere, deoarece la libera concurență prăjina de arat se plătește 8-10 lei.

Tot acest cămin, ca și anul trecut, întreține o cantină școlară unde, zilnic 16-20 elevi iau gustare la ora 10 și la 4 p.m. în afară de fondul de 500 lei lunar donat de d-l I. Iliescu — subinspector școlar, autoritățile comunale strîng fonduri pentru continuarea funcționării cantinei.

Un mare animator al cantinelor școlare este și d. pretor Barcan, al plășii Bistrița, care stimulează populația să le înființeze acolo unde ele nu sunt. Prin activitatea de această natură, sîtenii și-au unit forțele ca să facă mai ușoară viața celor rămași acasă și să le dea siguranță, celor dela frontiere, că cel rămași acasă au un sprijin și un ajutor.

Voluntarii Poporului Român

Avem o lege pentru încorporarea voluntarilor. Și alte țări au asemenea legi, mai ales, statele anglo-americane, în care serviciul militar obligatoriu este o excepție și nu o normă permanentă. A noastră însă se deosebește fundamental.

Întîlu, prin concepția. Noi nu socotim armata o instituție auxiliară, ci una de bază, întrucît pînd în ea toate virtuțile poporului român. De aceea nu facem din voluntari un corp expeditiv pentru un anumit scop limitat în timp, ci deschidem posibilitatea unor strălucite cariere militare.

Voluntarul român are la dispoziție școlile militare, poate deveni un factor al oștirii de primul plan, și beneficiază de o lege care îl dă toate satisfacțiile sufletesti.

În constituția poporului român voluntariatul este o noțiune foarte veche și despre ea s'ar putea spune lucruri extrem de interesante. Colectivitatea noastră s'a născut odată cu acest sentiment al datoriei închinat obștel și proporțiilor geografice de existență. Vechile volvodate din Transilvania erau păzite de voluntari. Domnii Moldovei și ai Muntenilor porneau la luptă împotriva stăpînirilor străine cu ostași ce se îmbulzeau ca să fie în serviciul cărmacilor de norod. Iobagul Horla a cîntărit sistemul feudal al veacului al XVIII-lea cu țărani, cari au răspuns prezent din propria lor pornire. Avram Iancu și tribunii

dela 1848, s'au răsolt cu armate puternice întemeindu-se numai pe oastea voluntarilor.

Apoi, cine nu-și aduce aminte de emoționanta încolinare a voluntarilor într'un război modern, de întregire națională, în cel din 1916? Cred că nici un popor nu s'ar putea mîndri cu o svăcnire mai mare de entuziasm și închinare patriei. Voluntarii au fost atunci prezenți pe toate fronturile. După împlinirea datoriei, misiunea lor a continuat pentru o mare operă de pacificare în răsărit și în Europa Dunăreană. Ei au pus granițe unor răsurnări ce amenințau să înainteze dela Petrograd spre inima Europei.

De astă dată se va răspunde cu același entuziasm și cu aceeași veche tradiție românească, care știe să dea ascultare chemărilor patriei. Avem cîntul îndatoririlor îndeplinite și când pe plepturile noastre se așterne o înșignă distinctă de voluntar, ea ne face să ne gîndim la toate plidele strămoșilor și să-l cîntăm printr'o înșuire tot atât de masivă în rîndurile oștirii.

Atît drepturile legii cît și sensul moral al unui corp de voluntari, trebuie, mai ales, onorate cu semnături tinerești, Suntem siguri, că ele nu vor întârzia, și în ziua când comandanții oștirii noastre vor arăta număratoarea voluntarilor, va fi încă o verificare în cifre despre potențialul sufletesc al nației pus în slujba securității

AVANSĂRI ÎN ARMATĂ

Ziarele publică pagini întregi cu numele ofițerilor avansați prin ultima mișcare în armată.

Din numărul mare de nume, am reținut avansarea d-lui maior I. L. D. Teodorescu la gradul de lt. colonel.

Tot dintre activi au mai fost avansați: dr. Berlic și cpt jand. Niculescu la gradul de maior, lt. Cadla la gradul de căpitan etc...

Dintre rezerviști au fost avansați la gradul de căpitan d-nii S. Purice, Ilie Timothe și alții, apoi d-nii Parfenie, Sumanaru, Luchian, Clonel, Focșeneanu, la gradul de locotenent.

Deasemenea, mai reținem avansarea la gradul de general a d-lui col. N. Ghineraru, fost prefect al județului Neamț.

ATENȚIUNE!

SE ADUCE LA CUNOȘTINȚA

ONORATEI NOASTRE CLIENTELE CĂ

Tipografia „GH. ASACHI”

S'A MUTAT

ÎN STR. ALEXANDRU CEL BUN Nr. 39, (LÂNGA MAGAZINUL DE MANUFACTURA STAN RIZESCU)

Subscrierile pentru înzestrarea armatei, în cuprinsul ținutului Prut

Până la 1 Septembrie 1939, funcționarii publici, întreprinderile comerciale și industriale, cum și persoanele particulare, din cuprinsul ținutului Prut, au subscris următoarele sume, pe județe:

Județ	Lei
Bacău	717.772
Neamț	263.657
Baia	571.396
Botoșani	674.951
B Iși	1.852.509
Soroca	402.560
Vaslui	298.463
Roman	593.784

Total Lei 6.144.478

Cum se vede din lista de mai sus, județul nostru, din care se îmbogățesc atîția antreprenori de păduri și atîția conducători de mari industrii, stă cel din urmă ca total al subscrierilor pentru înzestrarea armatei noastre.

Subscrierile rămîn însă deschise și se dă astfel puțința și județului nostru să se reabiliteze.

„Dascălul”

În nr. 189 al ziarului „Avântul” a apărut un articol de cinstire a omului care este învățătorul pensionar Al. Vasiliu-Tătăruși și a frumoaselor sale munci pentru luminarea poporului, cum și a activității sale publicistice.

În acel articol s'a afirmat că d-l Al. Vasiliu este și membru corespondent al Academiei Române. Desigur a fost o scăpare din vedere, căci d-sa nu deține această calitate. Este, totuși, o legătură între d-l Al. Vasiliu și Academie și anume, aceea că înalta instituție de cultură l-a tipărit o interesantă și valoroasă colecție de „Cîntece, urături și bocete” și o alta de „Povești și legende”.

Facem în acest fel cuvenită rectificarea, dorită de însuși d-l Al. Vasiliu.

FAMILIA CONST. CORBU mulțumește tuturor acelorora, care prin prezență, flori și scris, au luat parte la trista despărțire de dragul lor fiu și frate SLT. DIMITRIE CORBU.